

BİLİMSEL MAKALE YAZIMINDA KAYNAK GÖSTERME KURALLARI

Yrd. Doç. Dr. Özlem ÖZKAN*
Ar. Gör. Ashlan ÇATIKER**

Kaynak gösterme, bilimsel makale yazım kuralları içerisinde önemli bir yer oluşturmaktadır. Çünkü bilimsel makale (derleme makale, araştırma vb.) yazmanın ilk aşamasından, -problem tanımı- son aşamasına kadar yararlanılan ve/veya alıntı yapılan kaynakların belirli kurallara göre gösterilmesi, bilimsel niteliği sağlamanın önemli koşullarından birisi olarak kabul edilmektedir. Bu koşula uyulmadığı takdirde, yazar(lar)ın derleme makalesi ya da araştırma makalesi bilimsel nitelikten yoksun olduğu gibi, bilimsel etik kuralları da ihlal etmiş olacak; durum aşırıya -intihal- kadar uzanabilecektir (Day, 2000; AJHS, 2000). Bu nedenle, bilimsel kaynak gösterme kurallarından bahsedildiğinde, yazarların aklına sadece kaynakların metin sonuna ve/veya metin içine dar kurallar içerisinde dizini gelmemelidir. Kaynak kullanma biçimi bu kadar önemli olmasına ve geniş kapsamlı kurallara sahip olmasına rağmen, makale hazırlama ve yazma sürecinde halen yazarların en fazla göz ardı ettikleri ve hata yaptıkları durum olarak belirlenmiştir (AJHS, 2000). Böyle bir sorunun oluşmaması için bilimsel makale yazmaya yeni başlayanların kendilerine sıklıkla şu soruları sorması ve sorularını yanıtlayabilmesi gerekmektedir: Kaynak göstermemin yararı nedir? Hangi araçları kaynak olarak kabul etmeliyim? Bilimsel makale yazarken ne zaman kaynak göstermeliyim? Ya da hangi durumda kaynak göstermeliyim? Kaynak gösterme kurallarından hangisini tercih etmeliyim? Kaynak gösterme kurallarından hangisi daha doğrudur? Bu ve ben-

zeri sorulara yanıt verebilmek ve doğru yanıtlara göre hareket edebilmek; yazar, okuyucu, yayın editörü ve yayın hakem kurulu için makalenin bilimsel olup olmadığı konusunda önemli ipuçları olacaktır. Bu derleme makale, yukarıda belirtilen soruları kapsamlı olarak yanıtlamak amacıyla ele alınmıştır.

Bilimsel makale hazırlamada doğru ve yerinde kaynak kullanımı, yazarın konusu ile ilgili ne(ler) okuduğunun, bilgisinin ve hipotezlerinin nereden geldiğinin, yararlandığı bilgilerin kim(ler)e ait olduğunun ve kullanılan bilginin doğru, geçerli ve güvenilir olup olmadığını bilinmesini sağlamaktadır. Kaynak kullanım biçimi, yazarın bilimsel doğruluğunu ve dürüstlüğü, sorumluluk almaya aday olduğunu, kaynağından alıntı yaptığı yazarın bulgu ve yorumlarını destekleyip desteklemediğini göstermektedir (Dartmouth College 1998; AJHS, 2000; Görok, 2002). Ayrıca kaynak gösterme, o konu hakkında çalışan okuyucuya ışık tutmakta, kaynak aldığı yazarın, çalıştığı alan ile ilgili görüşleri hakkında bilgi vermekte ve yazarı taraf ya da karşısında olduğu görüşler içerisinde bir yere yerleştirmesine yardımcı olmaktadır (Dartmouth College 1998; Timothy, 2000).

Basılmış ya da basılmakta olan kitaplar, dergi makaleleri, mezuniyet öncesi ve sonrası yayımlanmış ya da yayımlanmamış tezler (yüksek lisans, doktora, doçentlik), mimograflar (teksir gibi röportaj vb.), internet ortamında bilimsel niteliğe sahip kaynaklar, süreli yayınlar, bilim-

* Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli Sağlık Yüksekokulu, Halk Sağlığı Hemşireliği Ana Bilim Dalı öğretim üyesi.

** Abant İzzet Baysal Üniversitesi Halk Sağlığı Hemşireliği Bilim Uzmanlığı öğrencisi.

sel toplantılar, çoğaltılmış yayınlar) haritalar, gazeteler, ansiklopediler, kişisel iletişimler (mektup, elektronik posta, bilgisayar programı, grafik, şekil ve tablolar vb. bilimsel makalede kullanılabilecek kaynaklardır. Özetler ve ikinci derecede kaynak -bir bilginin asıl kaynağından değil, o bilginin asıl kaynak dışındaki başka bir kaynaktan alınması- genel olarak bilimsel makalede kaynak olarak gösterilmemektedir. Yazarların ikinci derecedeki kaynağı mutlaka kullanması gerekirse ya ana metinde parantez içerisinde ya dipnot ya da kaynaklar dizininde mutlaka ikinci derecede kaynak olduğunu belirtmesi gerekmektedir (Darthmouth College 1998).

Kaynak gösterme kuralları bilimsel makale yazma kuralları içerisinde yer almaktadır. Tablo 1’de görüldüğü gibi, disiplinlere göre farklılık gösteren çok sayıda bilimsel makale yazım kuralı bulunmaktadır (Hacker, 2004). Gerek bilimsel

makale yazımında, gerekse kaynak gösteriminde bu kuralların birbirine göre üstünlüğü bulunmamaktadır. Bir süreli yayının genelde yazım kuralları, özelde kaynak gösterme kurallarının birisinin tercihinde; yayınların ilgili olduğu disiplin, derginin yayın politikası, derginin hedef okuyucu kitlesi ve özellikle kar amacı güden yayınevlerinin maliyet kaygıları belirleyici olmaktadır (Darthmouth College 1998; Timothy, 2000; AJHS, 2000). Örneğin, kaynakların metin içerisinde numara ile -numerik yaklaşım- gösterilmesi yayınevi için yayının maliyeti ucuz, okuyucuya göre değişmekle birlikte kimi okuyucular kolay, ancak yazar için kaynak değiştirmeyi düşündüğü zamanlarda zor olarak kabul edilmektedir. Son zamanlarda yayınevlerinin artan maliyet kaygıları nedeniyle, bilimsel yayınlarda numerik yaklaşımın giderek arttığı belirtilmektedir (Day, 2000; AJHS, 2000).

Tablo 1. Disiplinlere Göre Bilimsel Makale Yazım Kuralları

Disiplin/Alan	Bilimsel Makale Yazım Kuralları	Örnek Dergiler
Bilim ve Teknik	<i>Amerikan Ulusal Standartlar Enstitüsü (American National Standards Institute-ANSI-)</i> Rubens, Philip ed. Bilim ve teknik yazım kuralları el kitabı. 2. baskı. New York Routledge, 2001.	Journal of Medical Science Journal of Agronomy Asian Science Bulletin International Journal of Pharmacology Plant Pathology Journal Inter. J. of Cancer Research Inform. Technology Journal Journal of Biological Science
Biyoloji	<i>Biyoloji Editörleri Konseyi (Council of Biology Editors -CBE-)</i> Bilimsel stil ve şekil: yazarlar, editörler ve yayıncılar için el kitabı. 6th ed. New York: Cambridge UP, 1994.	Diabetes Care North Dakota Agricultural Research Science Editor
Dil Bilimleri	Amerika Dil Topluluğu (Linguistic Society of America -LSA-)	Michigan Mathematical Journal Journal of Germanic Linguistic Journal of Japanese Linguistic World Englishes
Fizik	<i>Amerikan Fizik Kurumu (American Institute of Physics -AIP-)</i> AIP yazım kuralı el kitabı: AIP kitap yazımlarının hazırlanması için sayı editörleri ve yazarlara yönerge. 5. baskı. New York: AIP, 1995.	Applied Physics Letters Chaos The Journal of Chemical Physics Physics of Plasmas Physics of Fluids
Hukuk	<i>Harvard</i> Harvard Law Review et al. Kaynak göstermenin değişmez sistemi. 17. baskı. Cambridge: Harvard Law Rev. Assn, 2000.	Journal of Advanced Nursing Journal of International Business Studies Journal of Sleep Research Europ. J. of Transport and Infrast. Research <u>International Sports Engineering Journal</u>
İngilizce ve konusu insan olan bilimler	<i>Modern Dil Birliği (Modern Language Association -MLA-)</i> Gibaldi, Joseph. Yazarlar ve Araştırmacılar için MLA el kitabı. 6. baskı. New York: MLA, 2003.	Law Journal Research Journal University of Central Florida Undergraduate Journal The Journal of Baha Studies

Tablo 1. Disiplinlere Göre Bilimsel Makale Yazım Kuralları

Disiplin/Alan	Bilimsel Makale Yazım Kuralları	Örnek Dergiler
Yönetim	<i>Amerikan Yönetim Birliği (American Management Association -AMA-)</i> Amerikan Yönetim Birliği Yazım Rehberi. New York: AMACOM, 1996.	Journal of Public Policy&Marketing Journal of School Health
Matematik	<i>Amerikan Matematik Derneği (American Mathematic Society -AMS-)</i> The AMS Author Handbook: General Instructions for Preparing Manuscripts. Rev. ed. Providence: AMS, 1996.	Journal of American Mathematical Sciences Bulletin of the American Mathematic Society Representation Theory Mathematics of Computation Transactions of the American Mathematical Society Conformal Geometry and Dynamics
Mühendislik	<i>Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Enstitüsü (Institute of Electrical and Electronics Engineers -IEEE-)</i> Elektrik ve Elektronik Mühendisleri Enstitüsü el kitabı. 7. baskı. New York, 2000.	Computational Intelligence Society the Journal of Optical Networking IEEE Transactions on Magnetics IEEE Photonics Technology Letter
Psikoloji ve Sosyal Bilimler	<i>Amerikan Psikoloji Birliği (American Pyschological Association -APA-)</i> APA Yayınları el kitabı,2001	Health Psychology, American Psychologist Developmental Psychology Journal of Family Psychology Psychology, Pubic Policy and Law Rehabilitation Psychology Journal of Occupational Health Psychology The Journal of Anesthesia Nursing Gastroenterology Nursing
Sosyal Hizmetler	<i>(National Association of Social Workers -NASW-)</i> NASW yayın için yazma kuralları: Yazarlar için bilgi. Rev. Ed. Washington: NASW press, 1995.	Social Work, Health and Social Work Children and Schools, Social Work Abstracts Social Work Research
Tarih	<i>Chicago</i> Chicago stil el kitabı. 15. baskı. Chicago: Universtiy of Chicago Press, 2003.	Arctic, Antarctic, and Alpine Research The Atatürk Institute For Modern Turkish History Journal of Planning Literatur Journal of Regulatory Economics The American Jornal of Distance Education Yönetim Araştırmaları Dergisi Journal of Macromarketing
Tıp	<i>Amerikan Tıp Birliği (American Medical Association -AMA-)</i> AMA el kitabı. 9. baskı. Baltimore, Williams, 1998.	The Journal of the American Medical Association (JAMA) Contemporary Surgery Alzheimer Disease Associated Disorders Advanced in Anatomic Pathology Ambulatory Pediatric Association Journal of Urban Health Dimensions in Critical Care Nursing
	<i>Vancouver</i>	International Journal of Trauma Nursing Journal of Emergency Nursing Journal of Nurse-midwifery Nursing Inquiry, Pschopathology American Journal of Epidemiology Pediatric Nephrology The American Journal of Epidemiology
İstatistik	<i>Amerikan İstatistik Derneği (American Statistics Association -ASA-)</i> Amerikan İstatistik Derneği yazım stili rehberi.	The Journal of the American Statistical Association (JASA), Journal of Computational and Graphical Statistics (JCGS) Journal of Agricultural Biological and Environmental Statistics (JABES) The Journal of Business and Economic Statistics (JBES) Biological&Environmental Statistic Business& Economic
Politik Bilimler	<i>Amerikan Politik Bilimler Birliği (American Political Science Association -APSA-)</i> APSA kitabı. Washington, 1993	American Political Science Review Perspectives on Politics Political Sciences and Politics

Sağlık alanında doğrudan ya da dolaylı olarak en sık kullanılan bilimsel makale yazım kuralları; AMA, ASA, APA, Chicago, Harvard ve Vancouver [(Index Medicus, Medline, Uniform Requirements, Amerikan Ulusal Tıp Kütüphanesi (National Library of Medicine) ve Uluslararası Tıbbi Dergi Editörler Kurulu (International Committee of Medical Journals Editors-ICMJE-)] kurallarıdır (Kurbanoglu, 2005; AMA, 1998a). Day (2000) bir çalışmada 62 derginin incelendiğini ve bu dergilerde 33 farklı kaynak gösterme kuralının kullanıldığını göstermiştir. Kurbanoglu (2005) sağlık alanı ile ilgili uluslararası 2438 derginin %67.23'ünün numerik, %32.53'ünün yazar tarih yaklaşımını, %15.79'unun Vancouver, %10.34'ünün APA, %2.05'inin Harvard ve %0.70'inin Chicago yazım kuralını kaynak gösterme kuralını kullandığını bulmuştur. Türkiye'de sağlık ile ilgili 203 dergide ise %86.20'sinin numerik, %21.8'inin Vancouver ve %0.49'unun APA yazım kurallarının kullanıldığı saptanmıştır (Kurbanoglu, 2005).

AMA yazım kuralları, 1997 yılında biyomedikal dergilerin 5. baskısındaki Vancouver grubunun kurallarına göre uyarlanmış olup, 1998 yılında 9. baskısını yapmıştır. AMA yazım kuralının büyük oranda Vancouver yazım kuralına benzediği belirtilmektedir (AMA, 1998a). APA yazım kuralı, Amerikan Psikoloji Derneği tarafından geliştirilmiştir. Dernek konu ile ilgili ilk tartışmaları 1928 yılında gündeme getirmiş, 1929 yılından itibaren Psikoloji Bülteni'nde temel düzeyde APA yazım kuralını kullanmaya başlamıştır. APA 1952 yılına kadar yayın kuralları ismiyle ayrı bir doküman, 2001 yılında da psikoloji, sosyoloji, ekonomi, hemşirelik sosyal çalışma, eğitim, antropoloji ve kriminoloji disiplinleri için geniş kapsamlı bilimsel yazım kurallarını yayımlamaya başlamıştır (Devey, 2004). Chicago yazım kuralı Chicago üniversitesi tarafından 1891 yılında belirlenmiş, 1906 yılında bir kitaba dönüşerek yayımlanmıştır. Şu anda bu kitabın Chicago üniversitesi tarafın-

dan 15 Ağustos 2003 yılında basılan yaklaşık 984 sayfalık 15. baskısı kullanılmaktadır. Bu baskının 20 yıl içindeki en büyük güncelleme olduğu ifade edilmektedir. Chicago yazım kuralı; edebiyat, tarih ve sanat vb. alanlarında kullanılan *Humanities* sistem ve fizik, doğa ve sosyal bilimler alanlarında kullanılan *Author date* sistem olmak üzere iki temel dokümandan oluşmaktadır. Bir makalenin Modern Dil Birliği'nin yazım kuralına (Bkz. Tablo 1) göre kullanım zorunluluğu bulunmamakta ise basit ve kullanılabilir olması nedeniyle en iyi bilimsel makale yazım kuralının Chicago yazım kuralı olduğu belirtilmektedir (UCP, 2003a). Harvard yazım kuralı ABD'de geliştirilmiş olup, 1950-1960 tarihleri arasında yaygınlaşmıştır. Fizik, doğa bilimler ve son zamanlarda sosyal bilimlerde de kullanılmaya başlayan yazım kuralıdır (Snooks&Co., 2002c). Vancouver yazım kuralı ise 1978 yılında British Columbia'da, genel tıp dergilerin editörlerinden oluşan küçük bir grubun dergilerine gönderilen makalelerin formatı için rehber oluşturması amacıyla başlamıştır. Yıllar içinde Vancouver grubu genişleyerek, yıllık olarak toplanan Uluslararası Tıp Dergileri Editörleri Kurulu ismini almıştır. Vancouver yazım kuralının ilk standardı ABD Ulusal Tıp Kütüphanesi tarafından 1979'da yayımlanmıştır. Bu standartlar 1997'de yeniden oluşturulmuş, 1999, 2000, 2003 ve 2004 yıllarında ise güncellenmiştir (Özmen, 2005).

Gerek sağlık, gerekse diğer alanlarda çok sayıda bilimsel makale yazım kuralının olması, çok sayıda kaynak gösterme kuralını beraberinde getirmiş olmasına karşın, kaynak gösterme kuralları genel özellikleri itibariyle üç gruba ayrılmaktadır: 1) yazar tarih yaklaşımı 2) atıf sırasına göre numerik yaklaşım 3) alfabetik listelemeye göre numerik yaklaşım (Tablo 2) (Day, 2000; Kurbanoglu, 2005; Timothy, 2000). Her üç kaynak gösterme kuralının avantajı ve dezavantajı; yayınevine, derginin yayın politikasına ve derginin okuyucu kitlesine göre değişiklik göstermektedir.

Tablo 2. Kaynak Gösterim Kurallarının Genel Özelliklerine Göre Sınıflandırılması

Kaynak gösterim kuralları	Örnek	Metin içinde	Kaynaklar dizini	Okuyucu açısından avantaj/dezavantaj	Yazar açısından avantaj/dezavantaj	Yayınevi açısından avantaj/dezavantaj	Diğer
Yazar tarih yaklaşımı	APA Harvard Chicago	* Alıntı yapılan kaynak ya cümle sonunda ya da yazar adı ve yayın yılı ile başlayarak gösterilmektedir. * Kaynak gösterilirken genel olarak, yazar soyadı, yayın yılı kullanılmaktadır	* Alfabetik dizinde yapılmaktadır	* Çok sayıda kaynak olduğunda okuyucunun metni takip etmesi güçleşebilmektedir	* Yazar açısından kullanım kolaylığı sağlamaktadır. Çünkü metin içinde yapılacak kaynak sayısı değişikliğinde güçlük yaratmamaktadır	* Maliyetli	* Kaynak hakkında metin içinde bilgi edinilmesi mümkündür
Atıf sırasına göre numerik yaklaşım	AMA, Vancouver	* Kullanım sırasına göre parantez ya da ayrıç içinde ya da üst simge olarak kullanılmaktadır	* Dizin metinde kaynak kullanımına göre yapılmaktadır	* Metin akışını sekteye uğratmadığı için avantaj	* Metine ek kaynaklar ekleneceği zaman yazar açısından zorluk yaratmaktadır	* Ekonomik	* Çok sayıda kaynak aynı anda kullanılabilir. * Kaynak hakkında metin içinde bilgi edinilmesi mümkün değildir
Alfabetik listelemeye göre numerik yaklaşım	AMA ve Vancouver yazım kurallarını benimseyen bazı dergiler	* Kaynaklara alfabetik listede aldıkları sıra numarasına göre atıf yapılmaktadır	* Alfabetik dizin numaralanarak yapılmaktadır	* Metin akışını sekteye uğratmadığı için avantaj	* Metine ek kaynaklar ekleneceği zaman yazar açısından zorluk yaratmaktadır	* Ekonomik	* Kaynak hakkında metin içinde bilgi edinilmesi mümkün değildir

Yararlanılan kaynaklar: (Kurbanoğlu, 2005; Day, 2000)

Tüm yazım kuralları içinde yer alan kaynak gösterimi kuralları, 1) metin içinde kaynak kullanımı ve 2) metin sonunda kaynak dizini olmak üzere iki temel bölümde değerlendirilmektedir.

1- METİN İÇİNDE KAYNAK GÖSTERİMİ

Metin içerisinde kullanılan alıntı, doğrudan ve dolaylı olmak üzere iki biçimde görülmektedir. Doğrudan alıntı, kaynaktan yapılan alıntının doğrudan ya da hiçbir değişiklik yapılmadan alınmasıdır. Tüm yazım kurallarında doğrudan yapılan alıntı cümlesi çift tırnak simgesi arasına yazılmakta olup, alıntının sayfa numarası mutlaka belirtilmektedir. Alıntı yapılan cümlenin öncesi ve sonrası alınmamışsa, cümle önüne ve sonuna ... simgesi kullanılmaktadır. Dolaylı alıntı ise, kaynağın belirli bir sayfa /bölümünden özet yapılması ya da kaynağın kelimelerinin değiştirilerek alınmasıdır. Her iki durumda da alıntı yapılan kaynağın kaynak olarak gösterilmemesi, bilimsel etiğin temel konularından biri olan intihale yol açmaktadır. Aşırma -intihal- bir başkasının yazı veya düşüncesini başka bir yazarın kendisinin fikriymiş gibi gösterme davranışıdır (Arda, 2001).

AMA, APA, ASA, Chicago, Harvard ve Vancouver yazım kurallarına göre metin içinde kullanılan kaynaklar, benzer biçimde üç şekilde görülmektedir:

- 1) vurgulanmak istenen cümlenin fikri ise alıntı yapılan kaynağın yazarının soyadı ve çalışmanın yayın yılı metin içinde ya cümlenin sonuna ya da cümlenin uygun yerinde gösterilmektedir
- 2) vurgulanmak istenen ya da önemli olan alıntı yapılan kaynağın yazarı ise cümle yazarın soyadı ile başlayıp, parantez içerisinde yayın yılı belirtilmektedir. Örneğin, Fisher (1999) sağlık eğitiminin nitelikli bir program için gerekli olduğunu ifade etmiştir. Bu vurgulama ardı ardına gelen cümlede tekrarlanacak ise, kaynak metin içerisinde şu şekilde gösterilmelidir: Fisher (1999)..... bir

anket uyguladı. Fisher'in sonuçları..... gösterdi. Fisher tarafından uygulanan ankette (1999)..... kullanıldı.

3) vurgulanmak istenen ya da önemli olan yazar ve yayın yılı ise cümle başında alıntı yapılan kaynağın yayın yılı, daha sonra yazar soyadı bulunmaktadır. Örneğin, 2001 yılında, Weist gençler için akıl sağlığı programlarının geliştirilmesi gerektiğini belirtmiştir (APA, 2001a).

AMA ve Vancouver yazım kuralına göre metin içerisinde kaynak gösteriminde numerik yaklaşım benimsediğinden, alıntı yapılan kaynaklar kullanım sırasına göre cümle sonunda gösterilmektedir. AMA yazım kuralında metin içinde kaynak numarası üst sayısal simge ile Vancouver yazım kuralında ise parantez içerisinde sayı ile belirtilmektedir. Bu yazım kurallarında aynı kaynaktan birden fazla alıntı yapılıyorsa, sayfa numarası da belirtilmektedir. Örneğin, AMA yazım kuralı için Abbots^(p33) (Özmen, 2005; AMA, 1998a). APA, ASA, Harvard ve Chicago yazım kurallarında ise AMA ve Vancouver yazım kuralından farklı olarak, yazar tarih yaklaşımı kullanılmaktadır. Bu dört yazım kuralında metin içinde kaynak gösterilirken, benzer olarak cümle sonunda yazar soyadı ya da araştırma bir kurum tarafından gerçekleştirilmişse kurum adı ve yayın yılı belirtilmektedir. APA yazım kuralı cümle sonunda kaynak gösteriminde yazar soyadı ve yayın yılı arasında virgül kullanırken (Örneğin; Smith, 1990), ASA, Chicago ve Harvard yazım kuralı virgül kullanılmamasını önermektedir. Ancak ASA ve Chicago yazım kurallarında alıntı kaynağın belirli bir sayfasından yapıldıysa, kaynağın metin içerisinde kullanımı (Jones 1997, 6) şeklinde iken, Harvard yazım kuralında (Stevens 1998, s.468), APA yazım kuralında ise (Byrd, 1988, p. 829) ya da Smith (1978) (s.1) şeklindedir. APA, ASA, Chicago ve Harvard yazım kurallarına göre, aynı yazarın birden fazla çalışmasından alıntı yapıldıysa ve bu makaleler aynı yayımlanma tarihine sahipse, kaynaklar yayın yılına göre a,b,c şeklinde sıralanarak; kaynak gösterimi parantez içinde yazar soyadı,

yayın yılı ve ilgili harf ve gerekli olduğu durumlarda sayfa numarası belirtilmektedir. Örneğin, (Johnson 1994a, s.31). Bu dört yazım kuralında alıntı yapılan kaynaklardan aynı soyadlı yazarlar mevcutsa ve alıntının yayın yılı farklı ise, cümle sonunda ya da cümle içinde yazar isimlerinin baş harfi belirtilmektedir. Örneğin, cümle sonunda (B. Rothman 1988 s.22; S. Rothman 1987, s.421) şeklinde belirtilmektedir.

Alıntı yapılan kaynak APA'da beş, ASA'da altı, Chicago'da üç, Harvard'da iki yazardan daha fazla ise, kaynak parantez içerisinde ilk yazar soyadından sonra ve diğ. (et all.) şeklinde gösterilmektedir. Örneğin, (Wilson ve diğ. 1997, s.73). APA yazım kuralında beş yazara kadar bir kaynaktan alıntı yapıldığında, ilk kaynak gösteriminde üç yazar belirtilip, daha sonraki cümlelerde sadece tek yazarın soyadı ve diğerleri biçiminde belirtilmektedir. Örneğin, ilk cümlede "Smith, Jones, Pearson and Sherwin (1990) olarak daha sonraki cümlede "Smith ve diğ. (1990) şeklinde gösterilmektedir. Chicago yazım kuralı dışındaki üç yazım kuralında (APA, ASA ve Harvard) yazar soyadları arasında & simgesi kullanılabilir. Örneğin, APA'da kaynak iki yazarlı ise cümle sonunda (Adkins&Singh, 2001) olarak, cümle içinde ise Adkins ve Singh (2001) şeklinde kullanılmaktadır.

Bilimsel makalede birden fazla sayıda kaynaktan alıntı yapıldıysa, bu kaynakların cümle sonunda gösterilmesi yazım kurallarına göre farklılık göstermektedir. Örneğin, AMA ve Vancouver yazım kurallarında kaynaklar kullanım sırasına göre sırayla numaralandırılmaktadır. ASA ve Chicago'da yazım kuralında alıntı yapılan kaynaklar tarih sıralamasına göre, Harvard yazım kuralında yazarın soyadı alfabetik sıra ile APA'da ise kaynak kullanımına göre yazar soyadları sıralanmaktadır. APA, ASA, Chicago ve Harvard yazım kuralına göre yazarı olmayan bir kaynaktan alıntı yapılıyorsa, ilk cümlelerin sonuna parantez içerisinde makalenin başlığı ya da kaynağın giriş cümlesi ve yayın

yılı, gerekli olduğu durumlarda sayfa numarası da belirtilmektedir. Bu gösterim APA yazım kuralı için (*Sleep Medicine*, 2001) ya da ("Mad Cow," 2001), Chicago yazım kuralı için (*Sleep Medicine* 2001), Harvard yazım kuralı için (*Advertising in the Western Cape* 1990, p. 14) şeklindedir. Harvard yazım kuralına göre bir kaynaktan yapılan alıntı, kaynağın aslından değil de bir başka kaynaktan elde edildiyse, metin içinde her iki alıntı da kaynak olarak gösterilmektedir. Örneğin, Smith sağlık göstergelerinin değişiklik gösterdiğini saptamıştır (1960 alıntı Jones 1994, s.24) (ASA, 2005;APA, 2001a; Snooks&Co., 2002a; UCP, 2003b; AMA, 1998a).

İnternet ortamındaki kaynaklardan alıntı yapılıyor ise Vancouver yazım kuralında metinde parantez içinde mi yoksa metinden sonra kaynaklarda mı belirtileceği kuralı dergiye göre değişiklik göstermektedir. Kaynak basılı bir doküman ise ve yazar ve yayın yılı ile ilgili bilgiler mevcutsa; APA, ASA, Chicago ve Harvard'da bu kaynakların metin içerisinde gösterimi daha önceden de belirtildiği gibi, yazar tarih yaklaşımı kurallarına göre yapılmaktadır. Kaynağın yazar adı ve soyadı belirli değilse, elektronik adres cümle sonunda belirtilmektedir. Örneğin, (ASA, 2005). Elektronik kaynaklarda doğrudan alıntı yapıldığında, sayfa numarası yerine paragraf numarası belirtilmektedir. Örneğin, (Beutler 2000, Conclusion section, para.1). Ayrıca Harvard yazım kuralında elektronik kaynak numaralandırılmış ise ya da benzer kaynak sistemlerine sahip değilse, parça boyutu gösterilmektedir. Örneğin, [35 satır] ya da [12 ekran] şeklindedir (UCP, 2003c;ASA, 2005; Özmen, 2005; Leeds Metropolitan University, 2005; APA, 2001a).

Tüm yazım kurallarında kişisel iletişim (kişisel görüşme, elektronik posta vb.) kaynaklar dizininde değil, sadece metin içerisinde gösterilmektedir. Vancouver yazım kuralı, yazarların kişisel iletişimin kaynağının kesinliğini belgelemesini ve kişiden izin alındığı yazısının

alınması gerektiğini belirtmektedir. Altı yazım kuralında da kaynak metin içerisinde ilk geçtiği yerde kişisel iletişimde bulunulan kişinin adı ve soyadı, iletişimin tarihi belirtilmektedir. Örneğin, J. O. Reiss'e göre engelli insanların ihtiyacını çoğu tasarımcı anlamamaktadır (kişisel iletişim, 18 Nisan, 1997). AMA yazım kuralında kişisel iletişim "MD A.B. Smith ile yapılan görüşmede (Mart 2003)..." veya "MD.A.B. Smith'in bir mektubuna göre (Mart 2003)..." veya "Üreticiye göre (A.B. Smith PhD, sözlü iletişim, Mart 2003), ilaç Mart 2003'te ABD'de onaylanmıştır." şeklinde gösterilir. Chicago'da ise kişisel iletişim, "31 Ekim 2002'deki yazarın bir e-mail mesajı içinde, John Doe açıklamıştır ki....." şeklinde gösterilir (AMA, 1998b; APA, 2001a; Özmen, 2005; ASA, 2005; Snooks&Co., 2002c; UCP, 2003a).

Tüm yazım kurallarında tablo, şekil grafik, resim vb. metin içinde ilk yer aldığı sıraya göre numaralandırılarak, alt bölüme alıntı yapılan kaynağın yazar soyadı, yayın yılı ve sayfa numarası belirtilmektedir (Degelman, 2005; Hooland, 2005; UCP, 2003c; ASA, 2005; APA, 2001b; Özmen, 2005; UCP, 2003d; Leeds Metropolitan University, 2005; www.library.qut.edu.au/subject; Snooks&Co., 2002a; UCP, 2003a).

2- METİN SONUNDA KAYNAK DİZİNİ

AMA, APA, ASA, Chicago, Harvard ve Vancouver yazım kurallarında kaynaklar metin sonunda çift ara ile sıralanmaktadır. Chicago yazım kuralına göre, farklı kaynağa geçildiğinde satır arası çift ara, aynı kaynağın satır arası ise tek aralıklı olması ve her kaynağın ilk satırının sol kenara hizalanıp, sonra gelen satırın beş boşluk içerden başlaması gerektiği belirtilmektedir. AMA ve Vancouver yazım kurallarında genel olarak kullanım sırasına göre numaralandırılmakla birlikte, bazen alfabetik dizine göre de sıralama yapılabilmektedir. Diğer dört yazım kuralında ise kaynak sırala-

ması yazarların soyadları alfabetik sıralamaya göre dizilmektedir. Harvard yazım kuralı diğer beş yazım kuralından farklı olarak, alıntı yapılan kaynak dizininin yanı sıra, metnin içinde alıntı yapılmadığı halde, çalışmaya önemli katkısı olan kaynaklar "Ek Okunanlar" başlığı altında ayrıca listelenmektedir.

Tablo 3'de görüldüğü gibi, altı yazım kuralında kaynak türü ne olursa olsun, o kaynağın yazar(lar)ının adının ilk harfi, soyadı, yayın yılı, makalenin başlığı, kaynak türü, kaynağın baskı sayısı ve sayfa numarası mutlaka belirtilmektedir. Kitabın kaynaklar listesinde gösterimi, yazım kuralları açısından sadece biçimsel farklılıklar göstermektedir. Çünkü kaynak dizininde altı yazım kuralında da makale sahibi kurum ise kurum adı, ya da yazarı adının ilk harfi, soyadı, basım yılı, makale başlığı, varsa makalenin alt başlığı, kitabın birden fazla baskısı varsa baskı sayısı, yayımlandığı yer, yayınevi, kullanılan sayfanın numarası mutlaka belirtilmektedir. (Tablo 3). Genel olarak tüm yazım kuralları yayımlanmamış ya da tamamlanmamış kitabın kaynak olarak gösterilmemesini önermektedir. Eğer böyle bir kitabı kaynak olarak göstermek zorunlu ise kaynağın durumu mutlaka parantez içerisinde baskıda (İng: In pres) şeklinde belirtilmektedir. Örneğin, bu durum ASA yazım kuralına göre "Mcqueen, M.Y.(in press), "Kruskal's Prof Refuted" in the Theorems and proofs of Kruskal, eds. J. Doe and B. Doe, Chicago: Rand McNaaly" şeklinde gösterilmektedir (ASA, 2005).

Alıntı yapılan kaynak bir çeviri kitap olduğunda, tüm yazım kurallarında kaynak dizininde kaynak ile ilgili bilgiler verildikten sonra parantez içerisinde orijinal çalışma ... tarihte yayımlandı ifadesi kullanılmaktadır. Yazarı bilinmeyen bir kitabın kaynak gösteriminde ise yazar (lar) ile bilgi olmadığından sadece kitabın adı, yayın yılı, baskı sayısı, yayımlandığı yer, yayınevi ve kullanılan sayfanın numarası kullanılmaktadır. Yazarı bilinen bir kitapta yazar sayısı AMA,

ASA, Harvard ve Vancouver yazım kurallarında altı, Chicago yazım kuralında üç yazardan fazla ise bu yazarlar ve diğ. şeklinde gösterilmektedir. ASA, APA, Chicago ve Harvard yazım kuralında aynı yazarın ismi ile birden fazla kaynaktan alıntısı yapıldı ise kronolojik sıralamada en eski yıl ilk kaynak olarak kabul edilmektedir (Tablo 3). Aynı yazarın aynı yılda yayımlanan birden fazla kaynağından alıntı yapıldıysa ayırım, yayın yılına alfabetik harfleri eklemek ile yapılmaktadır. Örneğin, Harvard yazım kuralında şu şekildedir: “Blainey, G 2003a, Black kettle and full moon: daily life in a vanished Australia, Penguin/Viking, Camberwell, Victoria” ve “Blainey, G 2003b, The rush that never ended: a history of Australian mining, 5th ed., Melbourne University Press, Carlton, Vic..”. AMA yazım kuralına göre ise yazarın ismi tekrar edilmeden geçilir ve tarih a ve b şeklinde farklı olarak belirtilir. Örneğin, “Day, George (1981a), "Analytical Approaches to Strategic Market Planning," in Review of Marketing, Ben Enis and Kenneth J. Roering, eds. Chicago: American Marketing Association, 291-312.” ve “---- (1981b), "The Product Life Cycle: Analysis and Applications Issues," Journal of Marketing, 45 (Fall), 60-67” şeklindedir (Winer, 2005).

Tüm yazım kurallarında kitap bölümlerine atıf yapılıyorsa, yazarın soyadı ve adının ilk harfi, kitabın başlığı, bölüm yazarının soyadı ve adı, bölümün başlığı, kitabın birden fazla baskısı varsa cilt başlığı ve numarası, yayımlandığı yer, yayınevi, basım yılı, kullanılan sayfa numarası yazılmaktadır. Alıntı yapılan kaynak kitap editörlü bir kitap ise, yazarın soyadı ve adının ilk harfi ve eds. kitabın başlığı ve bölümün başlığı, kitabın birden fazla baskısı varsa cilt başlığı ve numarası, yayımlandığı yer, yayınevi, basım yılı, kullanılan sayfa numarası yazılmaktadır. Harvard yazım kuralında alıntı yapılan kaynak orijinalinden değil de bir başka kaynaktan elde edildiye, hangi kaynak mevcut ise o kaynak kaynaklar bölümünde yer almaktadır (Tablo 3) (UCP, 2003e; UCP, 2003a; Özmen, 2005;

UCP, 2003d; Leeds Metropolitan University, 2005; Snooks&Co., 2002a; Snooks&Co., 2002c; AMA 1998a; APA, 2001b).

Tablo 4’de görüldüğü gibi, tüm yazım kurallarında dergi makalelerinin kaynak listesinde gösteriminde yazar(lar)ın soyadı ve adının ilk harfi, yazarlar kurum ise kurumun açık adı, yayın yılı, makalenin başlığı, dergi adı, cilt sayısı, numarası ve makalenin bulunduğu sayfa numarası yer almaktadır. Alıntı yapılan dergi makalesinin kaynaklar listesinde gösterimi açısından yazım kuralları arasında genel olarak biçimsel farklılıklar bulunmaktadır. ASA yazım kuralına göre dergi adında kısaltma yapılması istenmez iken (dört ya da daha fazla harfi olan bağlaçların ilk harfi büyük olmaktadır), AMA ve Vancouver yazım kuralları dergi isimlerinin kısaltılabileceğini ve bu kısaltmaların index medicus’ta verilen dergi listelerindeki kısaltmaya göre yapılmasını önermektedir. Kaynak gösterilen dergi full text veri tabanından temin edildiğinde, bu derginin kaynak gösteriminde tüm yazım yazım kurallarına göre kaynağın erişim tarihi belirtildikten sonra, hangi veri tabanı kullanıldıysa o veri tabanı belirtilmektedir. Örneğin, Harvard yazım kuralında “McBratney, A. B. and B. Minasny. 2003. On digital soil mapping. Geoderma, 117 (2):3-52. (accessed February 17, 2004, from ScienceDirect database)” şeklinde gösterilmektedir. Eğer mutlaka ikinci derecede kaynak kullanılıyorsa biçimi farklı olmak üzere türü belirtilmektedir (Tablo 4). Tüm yazım kuralları kitap kaynağında olduğu gibi yayımlanmamış ya da tamamlanmamış dergi makalesinin, ikinci derece kaynak olarak kabul edilen özetin kaynak olarak gösterilmemesini önermektedir. Yayımlanmamış ya da tamamlanmamış dergi makalesini kaynak olarak kullanılmak gerekiyor ise kaynağın durumu mutlaka parantez içerisinde baskıda (In pres) şeklinde belirtilmektedir. Örneğin, APA yazım kuralında “Smith, R. W., Huber, R. A.,&Shotsberger, P.G. (in press). The impact of standards-guided equity and problem-solving institutes on participating science teachers

Tablo 3. Yazım Kurallarına Göre Kaynaklar Dizininde Kitabın Kaynak Olarak Gösterilmesi

	AMA Yazım Kuralı	APA Yazım Kuralı	Chicago Yazım Kuralı	Harvard Yazım Kuralı	Vancouver Yazım Kuralı
Kitabın kaynak gösterimi	Waldman TL, Silber DE, Karp SA, Holmstrom RW. The adult personality of childhood incest victims. Psychological Reports. 1997;80:675-680.	Baxter, C. (1997). <i>Race equality in health care and education</i> . Philadelphia: Ballière Tindall.	Edward O. Laumann et al., <i>The Social Organization of Sexuality: Sexual Practices in the United States</i> (Chicago: University of Chicago Press, 1994).	Stoner, J.A.F., P.W. Yetton, J.F. Craig, K.D. Johnston, R.L. Yeager, J. Pitta et al. 1994. Management. Sydney: Prentice Hall.	Strunk, W., JR., & White, E. B. (1979). <i>The elements of style</i> (3rd ed.). New York: Macmillan.
Kitabın bir bölümü	Reilly PR. Laws to regulate the use of genetic information. In: Rothstein MA ed. <i>Genetic secrets: protecting privacy confidentiality in the genetic era</i> . New Haven: Yale University Press; 1997: 369-391.	Roy, A. (1995). Psychiatric emergencies. In H. I. Kaplan & B. J. Sadock (Eds.), <i>Comprehensive textbook of psychiatry</i> . (6th ed., pp. 1739-1752). Baltimore: Williams & Wilkins.	W. Freeman Twaddell, "A Note on Old High German Umlaut," in <i>Readings in Linguistics I: The Development of Descriptive Linguistics in America, 1925-1956</i> , 4th ed. Martin Joos (Chicago: University of Chicago Press, 1957).	Bernstein, D. 1995. Transportation planning. In <i>The Civil Engineering Handbook</i> , ed. W. F. Chen, 676-721. Boca Raton: CRC Press.	Meltzer PS, Kallioniemi A, Trent JM. Chromosome alterations in human solid tumors. In: Vogelstein B, Kinzler KW, editors. <i>The genetic basis of human cancer</i> . New York: McGraw-Hill; 2002. p. 93-113.
Editörlü kitap	Armitage JO, Anthman KH, eds. High dose Cancer Therapy: Pharmacology, Hematopoietins, Stem Cells. Baltimore, Md: Williams&Wilkins;1995.	Stock, G., & Campbell, J. (Eds.).(2000). <i>Engineering the human genome: An exploration of the science and ethics of altering the genes we pass to our children</i> . New York: Oxford University Press.	Tortelli, Anthony B., ed. <i>Sociology Approaching the Twenty-First Century</i> . Los Angeles: Peter and Sons, 1991.	Jarvis, D. S. L. ed. 2002. <i>International Business Risk: A Handbook for the Asia Pacific Region</i> . Cambridge: Cambridge University Press.	Gilstrap LC 3rd, Cunningham FG, VanDorsten JP, editors. <i>Operative obstetrics</i> . 2nd ed. New York: McGraw-Hill; 2002. (ICMJE, 2003).
Çeviri kitap	-	Freud, S. (1970) <i>An outline of psychoanalysis</i> (J. Strachey, Trans.). New York: Norton. (Original work published 1940)	Lattimore, trans., <i>The Iliad of Homer</i> (Chicago: University of Chicago Press, 1951)	Canetti, E. (2000) <i>Crowds and power</i> . Translated from the German by C. Stewart. London, Phoenix.	Luria, A. R. (1965). <i>The mind of a mnemonist</i> (L. Solotoff, Trans.). New York: Avon Books.
Monografik kitap	CDI, clinical dermatology illustrated [monograph on CD-ROM]. Reeves JRT, Maibach H. CMEA Multimedia Group, producers. 2nd ed. Version 2.0. San Diego: CMEA; 1995.	Davidoff, R.A. (1995). <i>Migraine: Manifestations, pathogenesis, and management</i> (Contemporary Neurology Series No. 42). Philadelphia: F.A. Davis.	Ashcroft, Bill, Gareth Griffiths, and Helen Tiffin 1989 <i>The Empire Writes Back: Theory and Practice in Post-colonial Literatures. New Accents</i> (series title). Terence Hawkes, gen. ed. New York: Routledge.	Deutscher, M. P. 1955. <i>Guide to Protein Purification. Methods in Enzymology</i> , 182. Sydney: Academic Press	-
İnternet ortamından elde edilen kitap	Beers MH, Berkow R, eds. <i>The Merck Manual of Diagnosis and Therapy</i> . 17th ed. 1999. Available at http://www.merck.com/pubs/mmanual/ . Accessed January 17, 2003.	Beers, M. H., & Berkow, R. (1999). Mood disorders. In <i>The Merck manual of diagnosis and therapy</i> (17th ed., sec. 15, chap. 189). Retrieved January 17, 2003, from http://www.merck.com/pubs/mmanual/section15/chapter189/189a.htm	Bierce, Ambrose. <i>Can Such Things Be True?</i> [book online]. New York: Johnathan Cape and Harrison Smith, 1993. Accessed 28 September 1998. Available from gopher://wiretap.spies.com:70/00/Library/Classic/cansuch.txt. Internet.	Holland, M., 2004. <i>Guide to citing Internet sources</i> [online]. Poole, Bournemouth University. Available from: http://www.bournemouth.ac.uk/library/using/guide_to_citing_internet_sourc.html [Accessed 4 November 2004].	Donaldson MS, editor. <i>Measuring the quality of health care</i> [monograph on the internet]. Washington: National Academy Press; 1999 [cited 2004 Oct 8]. Available from: http://legacy.netlibrary.com/ .
Elektronik kitap	Holland, M., 2004. <i>Guide to citing Internet sources</i> [online]. People, Bournemouth University. Available from: http://www.bournemouth.ac.uk/library/using/guide_to_citing_sourc.html [Accessed 4 November 2004] Association of Internet Researchers. 2003. <i>AoIR Statement of Principles</i> . http://www.aoir.org/bylaws.html (accessed October 14, 2003).	Benton Foundation (1998). <i>Losing ground bit by bit: Low-income communities in the information age</i> [Electronic version]. Retrieved June 27, 2001, from http://www.benton.org/Library/Low-Income/two.html	Kramer, Heinz. <i>A Changing Turkey: The Challenge to Europe and the United States</i> . Washington, DC: Brookings Press, 2000. http://brookings.nap.edu/books/0815750234/html/index.html .	Pettinger, R 2002, <i>Global organizations, Capstone Publishing, Oxford</i> . Retrieved 28 September 2004, from Curtin University Library & Information Service E-books: http://opac.lis.curtin.edu.au	Pettinger R. <i>Global organizations</i> [monograph online]. Oxford: Capstone Publishing; 2002 [cited 2004 Sep 28]. Available from: Curtin University Library and Information Service E-books.

Tablo 4. Yazım Kurallarına Göre Kaynaklar Dizininde Dergilerin Kaynak Olarak Gösterilmesi

	AMA Yazım Kuralı	APA Yazım Kuralı	Chicago Yazım Kuralı	Harvard Yazım Kuralı	Vancouver Yazım Kuralı
Derginin kaynaklar dizinindeki gösterimi	Rivara FP, Thompson DC, Thompson RS, et al. The Seattle children's bicycle helmet campaign: changes in helmet use and head injury admissions. <i>Pediatrics</i> . 1994;93(4):567-569.	Roy, A. (1982). Suicide in chronic schizophrenia. <i>British Journal of Psychiatry</i> , 141, 171-177.	Hümanistik sistemde: White, Sabina, Andrew Winzelberg, and James Norlin. "Laughter and oks." <i>Humor</i> 5, no. 3 (1992): 343-55. Author date sistemde: White, Sabina, Andrew Winzelberg, and James Norlin. "Laughter and oks." <i>Humor</i> 5, no. 3 (1992): 343-55.	Evans, W.A., 1994. Approaches to intelligent information retrieval. <i>Information processing and management</i> , 7(2), 147-168.	Rose ME, Huerbin MB, Melick J, Marion DW, Palmer AM, Schiding JK, et al. Regulation of interstitial excitatory amino acid concentrations after cortical contusion injury. <i>Brain Res</i> . 2002;935(1-2):40-6.
Yazarı mevcut değilse	Alcohol most common 'date-rape' drug: Study. <i>Alcoholism Report</i> . March 1998;26:6-8.	Caffeine linked to mental illness. (1991, July 13). <i>New York Times</i> , pp. B13, B15.	The Men's League Handbook on Women's Suffrage. London, 1912.	'Anorexia nervosa' 1969, <i>British Medical Journal</i> , vol.1, pp. 529-530.	21st century heart solution may have a sting in the tail. <i>BMJ</i> . 2002;325(7357): 184.
İnternet ortamdaki dergi makalesi	Morse SS. Factors in the emergence of infectious diseases. <i>Emerg Infect Dis</i> [serial online] 1995 Jan-Mar [cited 1996 Jun 5]; 1(1):[24 screens]. Available from: URL: http://www.cdc.gov/ncidod/EID/eid.htm	Jacobson, J. W., Mulick, J. A., & Schwartz, A. A. (1995). A history of facilitated communication: Science, pseudoscience, and antisense: Science working group on facilitated communication. <i>American Psychologist</i> , 50, 750-765. Retrieved January 25, 1996 from the World Wide Web: http://www.apa.org/journals/jacobson.html	Tolson, Nancy. "Making oks Available: The Role of Early Libraries, Librarians, and Booksellers in the Promotion of African American Children's Literature." <i>African American Review</i> . 32, no. 5 (1998): 9-17. http://web12.epnet.com/ accessed October 1, (2002).	Napper, C. E., M. H. Dyson and M. E. Taylor. 2001. An Extended Conformation of the Macrophage Mannose Receptor. <i>Journal of Biological Chemistry</i> , 276: 14759-14766. http://www.jbc.org/cgi/reprint/276/18/14759 (accessed August 17, 2002).	Aylin P, Bottle A, Jarman B, Elliott, P. Paediatric cardiac surgical mortality in England after Bristol: descriptive analysis of hospital episode statistics 1991-2002. <i>BMJ</i> [serial on the Internet]. 2004 Oct 9; [cited 2004 October 15]; 329: [about 10 screens]. Available from: http://bmj.bmjournals.com/cgi/content/full/329/7470/825
İnternet ortamında dergi özeti (ikincil kaynak)	Chabner E, Nixon A, Gelman R ET AL. Family history and treatment outcome in young women after breast-conserving surgery and radiation therapy for early-stage breast cancer [abstract]. <i>Journal of Clinical Oncology</i> [serial online]. 1998;16:2045-2051. Available at: http://www.jcojournal.org/abs16/v16n6p2045.html . Ulaşım Ağust 31, 1998	Garrity, K., & Degelman, D. (1990). Effect of server introduction on restaurant tipping. <i>Journal of Applied Social Psychology</i> , 20, 168-172. Abstract retrieved July 23, 2001, from PsycINFO database (Degelman, D& Lorenzo M, 2005).		-	Madden G. Internet economics and policy: an Australian perspective. <i>Economic Record</i> [serial online]. 2002 [cited 2002 Oct 16]; 78(242):343-58. Available from: ABI/Inform
Elektronik dergi	Chabner E, Nixon A, Gelman R ET AL. Family history and treatment outcome in young women after breast-conserving surgery and radiation therapy for early-stage breast cancer. <i>Journal of Clinical Oncology</i> [serial online]. 1998;16:2045-2051. Available at: http://www.jcojournal.org/abs16/v16n6p2045.html . Ulaşım Ağust 31, 1998 (Scribe, 2004;	Hypericum Depression Trial Study Group. (2002). <i>Effect of Hypericum perforatum</i> (St John's Wort) in major depressive disorder: A randomized controlled trial [Electronic version]. <i>JAMA</i> , 287, 1807-1814.	Tonya Browning, "Embedded Visuals: Student Design in Web Spaces," <i>Kairos: A Journal for Teachers of Writing in Webbed Environments</i> 3, no. 1 (1997), < http://english.ttu.edu/kairos/2.1/features/browning/index.html > (21 October 1999).	KORB. K.B., 1995. persons and things: book review of Bringsjord on Robot Consciousness. <i>Psychology</i> [online], 6(15). Available from: http://psycprin.ts.ecs.soton.ac.uk/archieve/00000462/ [Accessed 20 May 2004].	Madden G. Internet economics and policy: an Australian perspective. <i>Economic Record</i> [serial online]. 2002 [cited 2002 Oct 16]; 78(242):343-58. Available from: ABI/Inform.
Dergi makalesi yayımlanmamış ya da baskıda	-	Smith, R. W., Huber, R. A., & Shotsberger, P. G. (in press). The impact of standards-guided equity and problem-solving institutes on participating science teachers and their students. <i>North Carolina Journal of Teacher Education</i>	-	-	-

and their students. *North Carolina Journal of Teacher Education*” şeklinde gösterilmektedir (Tablo 4).

Bunların dışında Vancouver yazım kuralında makale başka bir dilden çeviri ise, “Ellingsen AE, Wilhelmsen I. Sykdomsangst blant medisino- og jusstudenter. Tidsskr Nor Laegeforen. 2002; 122(8): 785-7” şeklinde gösterilmektedir. Bu yazım kuralına göre, eğer derginin eki varsa bu kaynağın gösterimi, “Glauser TA. Integrating clinical trial data into clinical practice. *Neurology*. 2002; 58(12 Suppl 7): S6-12” şeklinde, eğer eki mevcut ancak cildi yoksa, “Banit DM, Kaufer H, Hartford JM. Intraoperative frozen section analysis in revision total joint arthroplasty. *Clin Orthop*. 2002; (401): 230-8” şeklinde makalenin cildi ya da sayısı mevcut değilse, “Banit DM, Kaufer H, Hartford JM. Outreach: bringing HIV-positive individuals into care. *HRSA Careaction*. 2002 Jun:1-6”, cilt içinde bölüm varsa, “Abend SM, Kulish N. The psychoanalytic method from an epistemological viewpoint. *Int J Psychoanal*. 2002; 83(Pt 2): 491-5” şeklinde gösterilmektedir. Yine aynı yazım kuralına göre makalenin türünü belirtmek gerektiğinde, “Tor M, Turker H. International approaches to the prescription of long-term oxygen therapy [Makalenin türü]. *Eur Respir J*. 2002; 20(1): 242” şeklinde kullanılmaktadır (AMA 1998c; AMA, 1998d; ICMJE, 2003a; Özmen, 2005; Scribe, 2004; www.leedsmet.ac.uk/lskills/open/sfl/content/harvard/; APA, 2001c; Snooks&Co., 2002a).

Tüm yazım kurallarında tezler kaynak olarak kullanıldığında, tez yazarının soyadı ve adının ilk harfi, tezin tamamlandığı tarih, tezin başlığı, türü ve yapıldığı kurum belirtilmektedir. Yazım kuralları arasında tezlerin kaynaklar dizinindeki görünüm farklı, sadece biçimseldir (Tablo 5). Tez internet ortamından elde edildiyse, kaynak dizinindeki görünümü kitap kaynağının gösterilme şekli ile aynıdır. Tezin sadece özeti kullanıldıysa da tüm yazım kurallarında ikincil kaynak olarak görülmektedir. Örneğin, APA yazım kuralında

“Fisher, C. J. (1999). The status of health education in California's public school districts: A comparison to state and national recommendations and status reports (Doctoral dissertation, University of Southern California, 1999). *Dissertation Abstracts International*, 61(02),1926. (ICMJE, 2003a;Scribe, 2004;APA, 2001c; Snooks&Co., 2002b; Snooks&Co., 2002c; UCP, 2003b).

Gazetenin kaynak gösteriminde, yazarın soyadı ve adının ilk harfi, makale başlığı, gazetenin adı, kullanıldığı tarih ve sayfa numarası belirtilmektedir. Harvard yazım kuralı bu bilgilere ek olarak sütun numarasının da kullanılmasını önermektedir. Bilimsel toplantılardaki bildirilerin kaynak gösteriminde ise tüm yazım kurallarında sadece biçimsel olarak fark bulunmakla birlikte, yazar(lar)ın soyadı ve adının ilk harfi, yayın tarihi, makale başlığı, konferansın başlığı, tarihi ve yeri gösterilmektedir. Örneğin, Harvard yazım kuralında “Towers, K 2000, 'Doctor not at fault: coroner', *The Australian*, 18 January, p. 3.” Bir sözlük ve ansiklopediden yapılan alıntı kaynak gösterilirken, her yazım kuralı şekilsel farklılık göstermekle birlikte, yazarın adının ilk harfi ve yazar soyadı, konu başlığı, yayın yılı ve sayfa numarası mutlaka belirtilmektedir. Örneğin ASA yazım kuralına göre sözlükten yapılan alıntının kaynak gösterimi: “Webster’s Ninth New Collegiate Dictionary (1983), Springfield, MA: Merriam-Webster” şeklindedir (ASA, 2005) (Tablo 5).

Diğer kaynak türlerinin yazım kurallarına göre kaynaklar dizininde gösterimi ise şu şekildedir:

Resmi dokümanların kaynak gösterimi

Harvard yazım kuralına göre bir hükümet raporunu kaynak gösterirken: “Resource Assessment Commission 1991, *Forest and timber inquiry: draft report*, vol. 1, Australian Government Publishing Service, Canberra.

Tablo 5. Yazım Kurallarına Göre Kaynaklar Dizininde Diğer Kaynak Türlerinin Kaynak Olarak Gösterilmesi

	AMA Yazım Kuralı	APA Yazım Kuralı	Chicago Yazım Kuralı	Harvard Yazım Kuralı	Vancouver Yazım Kuralı
Tezler	Borkowski MM. <i>Infant Sleep and Feeding: A Telephone Survey of Hispanic Americans</i> [tez türü]. Mount Pleasant, Mich: Central Michigan University; 2002.	Arbor, C.F. (1995). <i>Early intervention strategies for adolescents</i> . Unpublished doctoral dissertation, University of Massachusetts at Amherst.	Hümanistik sistem: M. Amundin, "Click Repetition Rate Patterns in Communicative Sounds from the Harbour Porpoise, <i>Phocoena phocoena</i> " (Ph.D. diss., Stockholm University, 1991), 22-29, 35. Author date sistem: Amundin, M. "Click Repetition Rate Patterns in Communicative Sounds from the Harbour Porpoise, <i>Phocoena phocoena</i> ." Ph.D. diss., Stockholm University, 1991.	Agutter, A.J., 1995. Linguistic significance of current British slang. Thesis (PhD). Edinburgh University.	Borkowski MM. Infant sleep and feeding: a telephone survey of Hispanic Americans [tez türü]. Mount Pleasant (MI): Central Michigan University; 2002.
Gazete	Anderson MA. Understanding and assessing incontinence. <i>Provider</i> November '997:117-121.	Brown, L. S. (1993, Spring). My research with oranges. <i>The Psychology Department Newsletter</i> , 3, 2. (Devey, 2004).	Hümanistik sistem: William S. Niederkorn, "A Scholar Recants on His 'Shakespeare' Discovery," <i>New York Times</i> , June 20, 2002, Arts section, Midwest edition.	Towers, K 2000, 'Doctor not at fault: coroner', <i>The Australian</i> , 18 January, p. 3.	Lee G. Hospitalizations tied to ozone pollution: study estimates 50,000 admissions annually. <i>The Washington Post</i> 1996 Jun 21; Sect. A: 3 (col. 5)
Aylık magazin dergisi	Anderson MA. Understanding and asseissing incontinence. <i>Provider</i> November 997:117-121.	Gardner, H. (1991, December). Do babies sing a universal song? <i>Psychology Today</i> , 70-76.	Hümanistik sistem: Steve Martin, "Sports-Interview Shocker," <i>New Yorker</i> ; May 6, 2002, 84. Author date sistem: Martin, Steve. "Sports-Interview Shocker." <i>New Yorker</i> ; May 6, 2002, 84. Martin, Steve. 2002. Sports-interview shocker. <i>New Yorker</i> , May 6, 84.	-	-
Bilimsel toplantılar	Yayımlanmamış ise, Harnden P, Joffe JK, Jones WG, eds. <i>Germ Cell Tumours V</i> . Proceedings of the 5th Germ Cell Tumour Conference; September 13-15, 2001; Leeds, UK. New York: Springer; 2002. Yayımlamış ise, Braveman P, Cubbin C, Marchi KS, Egertter S. An approach to policy-oriented monitoring of equity in health. Presented at: The 130th Annual Meeting of the American Public Health Association; November 9-13, 2002; Philadelphia, Pa.	Yayımlanmamış ise Crespo, C. J. (1998 March). <i>Update on national data on asthma</i> . Paper presented at the meeting of the National Asthma Education and Prevention Program, Leesburg, VA.	Hümanistik sistem: Brian Doyle, "Howling Like Dogs: Metaphorical Language in Psalm 59" (paper presented at the annual international meeting for the Society of Biblical Literature, Berlin, Germany, June 19-22, 2002), 15-16. Author date sistem: Doyle, Brian. "Howling Like Dogs: Metaphorical Language in Psalm 59." Paper presented at the annual international meeting for the Society of Biblical Literature, Berlin, Germany, June 19-22, 2002.	SILVER, K., 1991. Electronic mail: the new way to communicate. In: D.I. RAITT, ed. <i>9th international online information meeting, 3-5 December 1990 London</i> . Oxford: Learned Information, 323-330.	Yayımlanmış ise, Bengtsson S, Solheim BG. Enforcement of data protection, privacy and security in medical informatics. In: Lun KC, Degoulet P, Piemme TE, Rienhoff O, editors. <i>MEDINFO 92. Proceedings of the 7th World Congress on Medical Informatics</i> ; 1992 Sep 6-10; Geneva, Switzerland. Amsterdam: North Holland; 1992. p. 1561-5. - Yayımlanmamış ise Christensen S, Oppacher F. An analysis of Koza's computational effort statistic for genetic programming. In: Foster JA, Lutton E, Miller J, Ryan C, Tettamanzi AG, editors. <i>Genetic programming. EuroGP 2002: Proceedings of the 5th European Conference on Genetic Programming</i> ; 2002 Apr 3-5; Kinsdale, Ireland. Berlin: Springer; 2002. p. 182-91.
Ansiklopedi ve sözlük	Ansiklopedi makalesi ise, Sturgeon T. Science fiction. In: Lorimer LT, editorial director; Cummings C, ed-in-chief; Leish KW, managing ed. <i>The Encyclopedia Americana</i> . Vol 24. International ed. Danbury, Conn: Grolier Incorporated; 1995:390-392.	Imago. (2000). In <i>World Book Encyclopedia</i> (Vol. 10, p. 79). Chicago: World Book Encyclopedia.	-	Townsend, J 1982, 'Gertrude Stein', in L. Mainiero (ed.), <i>American women writers: a critical reference guide from colonial times to the present</i> , vol. 4, pp.153-161. Ungar, New York	Dorland's illustrated medical dictionary. 29th ed. Philadelphia: W.B. Saunders; 2000. Filamin; p. 675
Harita	-	-	-	Mason, James, 1832. Map of the countries lying between Spain and India, 1:8,000,000. London: Ordnance Survey	Pratt B, Flick P, Vynne C, cartographers. <i>Biodiversity hotspots</i> [harita]. Washington: Conservation International; 2000

AMA yazım kuralında: “US General Accounting Office. *Trauma Care: Life-saving Systems Threatened By Unreimbursed Costs and Other Factors*. Washington, DC: US General Accounting Office; 1991. Publication HRD 91-57.

APA yazım kuralında: “National Institute of Mental Health. (1998). Priorities for prevention research (NIH Publication No. 98-4321). Washington, DC: U.S. Government Printing Office”

Chicago yazım kuralında: “U.S. Congress. Senate Committee on Foreign Relations. *Famine in Africa: Hearing before the Committee on Foreign Relations. 99th Cong., 1st sess January 17, 1985. 6. Senate Committee on Foreign Relations, Famine in Africa: Hearing before the Committee on Foreign Relations, 99th Cong., 1st sess., 1985*” şeklindedir. Bu doküman elektronik ortamdan elde edildiyse, mutlaka adres belirtilmektedir

Vancouver yazım kuralında göre yasa maddesi, “Preventive Health Amendments of 1993, Pub. L. No. 103-183, 107 Stat. 2226 (Dec. 14, 1993)” şeklinde yasa tasarısı, “Medical Records Confidentiality Act of 1995, S. 1360, 104 Cong., 1 Sess. (1995). Federal düzenleme kodu: Informed Consent, 42 C.F.R. Sect. 441.257 (1995)” şeklinde gösterilmektedir (Snooks&Co.,2002b ICMJE 2003b;AMA 1998a; AMA 1998d; <http://www.lib.monash.edu.au/tutorials/citing/vancouver.html>;UCP, 2003d;Özmen,2005;UCP, 2003f; APA,2001a)

Bir patentin kaynak gösterimi

Harvard yazım kuralı: Philip Morris Inc., 1981. Optical perforating apparatus and system. European patent application 0021165a1. 1981-01-07 şeklinde gösterilirken

Vancouver yazım kuralı : Larsen CE, Trip R, Johnson CR, inventors; Novoste Corporation, assignee. Methods for procedures related to the electrophysiology of the heart. US patent 5,529,067. 1995 Jun 25 şeklinde gösterilir

(Özmen, 2005; www.leedsmet.ac.uk/lskills/open/sfl/content/harvard).

Video, film, radyo, CD vb. kaynak gösterimi

AMA yazım kuralı: Obsessive-compulsive Disorder: Pharmacy and Psychotherapy [vidyoteypp]. Washington, DC:American Pscychiatric Pres;1995.

APA yazım kuralı: Weir, P.B. (Üretici), & Harrison, B.F. (Yönetici). (1992). *Bilinç düzeyi* [film]. Boston, MA: Filmways

CD kaynak gösteriminde McFerrin, Bobby (vokalist). (1990). *Medicine music* [Kaset kaydı]. Hollywood, CA: EMI-USA

Chicago yazım kuralı: “Shepherd, Sam. 1985. *Fool for love*. Dir. by Robert Altman. 108 min. Videocassette.”

Müzik kayıtlarını kaynak gösterirken, “Mozart, Wolfgang Amadeus. *Requiem mass, K626*. (Edited by Franz Beyer). Academy and Chorus of St. Martin-in-the-Fields. Neville Martin. London compact disk 417 746-2.”

Filmleri kaynak gösterirken, “*The Feast*. 16 mm, 29 min. U.S. Nuclear Regulatory Commission, Springfield, VA, 1970.”

Harvard yazım kuralı: Ferri, E. and G. Braschi (üretici). Benigni, R. (yönetici). 2000. *La Vita è Bella* (Hayat Güzeldir) [Video kaydı: VHS]. Australia: Roadshow Entertainment. (İngilizce altıyazılı İtalyanca)

CD kaynak gösteriminde Amos, T. (yazar/ müzisyen). 2002. *Gold dust. On Scarlet’s Walk* [müzik kaydı: CD]. New York: Epic Records.

CD-ROM’un kaynak gösteriminde: Hawking, S.W.,1994. *A brief of time: an interactive adventure*. [CD-ROM]. Crunch Media.DVD için ise Silver, J. and A. Mason (producers). Wachowski, A. and L. Wachowski (writers/directors). 1999. *The Matrix* [DVD]. Australia: Village Roadshow

Vancouver yazım kuralında tüm sesli ve görsel materyaller: HIV+AIDS: the facts and the future [videokaset]. St. Lous (MO):Mosby Year Book; 1995. şeklindedir (Özmen, 2005).

Televizyon yayını kaynak gösteriminde

APA yazım kuralı: Crystal, L. (İdari Üretici). (1993, Ekim 11). The MacNeil/Lehrer news hour [Televizyon yayını]. New York and Washington, DC: Public Broadcasting Service.

Television dizisinde ise, Miller, R. (Producer). (1989). The mind [Television series]. NewYork: WNET.

Chicago yazım kuralı: Haviv, Ron. Interview by Charlie Rose. *The Charlie Rose Show*. Public Broadcasting System, February 12, 2001.

Harvard yazım kuralı: Yes, Prime Minister, Episode 1, The Ministerial Broadcast, 1986. TV, BBC2. 1986 Jan 16. e.g. News at Ten, 2001. Jan 27. 2200 hrs (Devey, 2004; ICMJE,2003b;UCP, 2003c;UCP, 2003d; ICMJE, 2003c;APA,2001a-;UCP, 2003d;www.leedsmet.ac.uk/lskills/open/sfl/content/harvard;www.library.qut.edu.au/training/citation/harvard_5.pdf; Snooks&Co., 2002c;UCP, 2003a;www.psychwww.comresouceAPA.htm;AMA, 1998a;APA,2001d).

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Farklı bilimsel makale yazımı ve kaynak gösterimi kurallarının olmasına rağmen, bu kuralların birbirine göre bir üstünlüğü bulunmamaktadır. Kaynak gösterme kuralları bilimsel makale yazma kurallarının sadece bir bölümü olmak ile birlikte, ait olduğu bilimsel makale yazım kuralına göre belirlenmektedir. Sağlık alanında sıklıkla kullanılan farklı bilimsel makale yazım kurallarının hem biçimsel hem de yapısal farklılıklara sahip olduğu buna karşın, kaynak gösterme kurallarının ise birbirine göre sadece biçimsel düzeyde farklılıklara sahip olduğu görülmektedir. Bir derginin genelde yazım kuralları, özelde kaynak gösterme kurallarından hangisi-

nin kullanılmasında; derginin yayın politikası, yayınlarının ilgili olduğu disiplin, derginin hedef okuyucu kitlesi ve yayınevının maliyet kaygıları belirleyici olmaktadır. Bu nedenle, gerek sağlık alanında, gerekse hemşirelik alanında özellikle süreli dergilerin niteliğinin artırılması için sağlık alanında sıklıkla kullanılan bilimsel makale yazım kuralları ve beraberinde kaynak gösterme kuralları belirlenmeli ve yazarların bu kurallara uyması sağlanmalıdır. Özellikle sağlık alanında sıklıkla kullanılan AMA, APA, ASA, Chicago, Harvard ve Vancouver bilimsel makale yazım kurallarının güncel formları takip edilmelidir.

TEŞEKKÜR

Bu makaleyi hazırlarken Abant İzzet Baysal Üniversitesi Bilim uzmanlığı HEM 556 Araştırma Planlama ve Yürütme dersi kapsamındaki “Bilimsel makale yazım kuralları” ile ilgili konuların bazı çevirilerinden yararlandık. Bu çevirilerde emeği geçen meslektaşlarımızdan Elif Esen’e, Demet Akın’a, Ayşe Polat’a ve Ferhan Açıkgöz’e teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- Alaska Junior&Humanities Symposium (AJHS). (2000) Student and Teacher Handbook. Erişim: 12 Haziran 2005, www.uaf.edu/esem/ashss
- AMA. (1998a) AMA citation style. University of New England. Erişim: 28 Şubat 2005, http://www.une.edu/library/resguide/citeama.pdf.
- AMA. (1998b) Quick reference citation format for AMA manual of style. Erişim: 16 Ağustos 2005, http://www.samford.edu/schools/pharmacy/dic/amaquickref.pdf.
- AMA. (1998c). AMA citation style. Erişim: 16 Ağustos 2005, http://www.liu.edu/cwis/cwp/library/workshop/citama.htm
- AMA. (1998d) AMA style guide. KC Miller Library. Erişim: 16 Ağustos 2005, http://www.keystone.edu/Miller_Library/pdf/AMA%20Style%20Guide

- American Statistical Association. (ASA) (2005) ASA Style Guide. Erişim: 01 Mayıs 2005, <https://www.amstat.org/publications/index>.
- APA. (2001a) Create APA parenthetical citations. Erişim: 28 Şubat 2005, http://www.wisc.edu/writetest/Handbook/DocAPACitations_Def.html
- APA. (2001b) APA style guide 5. ed. Erişim: 28 Şubat 2005, <http://www.uwsp.edupsycheapa.htm>.
- APA. (2001c). Basic APA format for citing print materials & media. Erişim: 01 Temmuz. 2005, www.lesley.edulibraryguidescitationapa_basic.html.
- APA. (2001d) APA style. Erişim: 26 Haziran 2005, www.apastyle.org.
- Arda, B. (2001) Bilimsel Bilgi Üretiminde Yayın Etiği. Erişim Mart 2005, www.ulakbim.gov.tr/dokumanlar/sempozyum1/barda.pdf
- Darhmouth College. (1998) Sources About Citing. Erişim: 28 Şubat 2005, www.darhmount.edu./sources.
- Day, A.R. (2000) An "ISI" Publication "How to write and publish a scientific paper". In Roberts WC, How..... Chapter 12. 4th ed. Çev: Atalay, Aşkar G. Bilimsel bir makale nasıl yazılır?. s:41-45.
- Degelman, D., Harris, M.L. (2005) APA Style Essentials. Erişim: 07 Temmuz 2005, http://www.vanguard.edu/faculty/ddegelman/detail.aspx?doc_id=796.
- Devey, R. (2004) APA style resources. Erişim: 06 Temmuz 2005, www.psychwww.com/resouceAPA.htm.
- Erefe, İ. (2002) Hemşirelikte Araştırma İlke Süreç ve Yöntemler. Görök, G., Araştırma raporu hazırlama, s:251-269.
- Hacker, D. (2004) List of Sytle Manuals, Research and Documentation Online. Erişim: 08 Mart 2005, <http://www.dianahacker.com/resdoc/list.html>.
- Hooland, M. (2005) Citing References, Brief Guide, Erişim: 16 Ağustos 2005, http://www.bournemouth.ac.uk/academic_services/f
- ICMJE. (2004) Writing and Editing for Biomedical Publication. Erişim: <http://www.icmje.org/>. Çeviren: Özmen, M. (2005) Dergiler İçin Ortak Yazım Dili: Biyomedikal Dergilere Gönderilecek Metinlerde Aranılan Ortak Koşullar. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık 3. Ulusal Sempozyumu. 8-9 Nisan 2005, Ankara. s. 131-164.
- ICMJE. (2003a) Uniform Requirements for Manuscripts Submitted to Biomedical Journals: Sample References. Erişim: 28 Şubat 2005, www.nlm.nih.gov/bsd/uniform_requirements.html.
- ICMJE. (2003b) Vancouver Referencing. Curtin University of Technology, Library&Information Service. Erişim: 06 Ağustos 2005, <http://library.curtin.edu.au/referencing/vancouver.pdf>.
- ICMJE. (2003c) Vancouver Style. Erişim: 16 Ağustos 2005, <http://www.lib.monash.edu.au/tutorials/citing/vancouver.html>.
- Kurbanoglu S. (2005) Sağlık Bilimleri Dergilerinde Kullanılan Kaynak Gösterme Biçimleri. Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık 3. Ulusal Sempozyumu. 8-9 Nisan 2005, Ankara. s. 200-213.
- Leeds Metropolitan University. (2005) A Guide to Harvard Referencing. Erişim: 07 Mayıs 2005, <http://www.leedsmet.ac.uk/lskills/open/sfl/content/harvard/>
- Scribe, A. (2004) AMA Medstyle. Erişim: 07 Mayıs 2005, <http://www.docstyles.com/archive/amastat.pdf>.
- Scribe, A. (2004) APA Style Sheet. Erişim: 16 Ağustos 2005, <http://www.docstyles.com/apaguide.htm>
- Snooks&Co. (2002a) References/Bibliography/HarvardStyle. Erişim: 07 Mayıs 2005, www.library.uq.edu.au/training/citation/harvard_5.pdf.

- Snooks&Co. (2002b) Harvard Style Manual: For authors, editors and printers. 6th edn, John Wiley&Sons, Australia, <http://library.curtin.edu.au/referencing/harvard.pdf>.
- Snooks&Co. (2002c) Referencing Using Harvard Style. Erişim: 07 Mayıs 2005, <http://www.library.qut.edu.au/subjectpath/Harvard>.
- Timothy, T.A. (2000) Citing references in scientific research papers. Erişim: 28 Şubat 2005, <http://kilburn.keene.edu/Courses/Reference/Papers/Citations.html>.
- University of Chicago Press UCP. (2003a) The history of the chicago manual of style. Erişim: 08 Mart 2005, <http://www.press.uchicago.edu/Misc/Chicago/cmosfaq/about.html>.
- UCP. (2003b) Chicago writing style. Erişim Adresi: <http://www.sourceaid.com>. Erişim tarihi: 28.04.2005.
- UCP. (2003c) Chicago manual of style citation guide. Erişim tarihi: 08 Mart 2005, <http://library.osu.edu/sites/guides/chicagofd.html>.
- UCP. (2003d) CHICAGO MANUSCRIPT FORMAT, research and documentation. Erişim: 07 Mart 2005, <http://www.dianahacker.com/resdoc/history/manuscript.html>.
- UCP. (2003e) Using the Chicago style system. Colorado State University. Erişim: 16 Ağustos 2005, <http://writing.colostate.edu/guides/sources/chicago/>
- UCP. (2003f) The Chicago manual of style-sample bibliographic citations. Tampa Library. Erişim: 16 Ağustos 2005, <http://www.lib.usf.edu/ref/chicago.html>.
- Winer, R.S. (ed.) (2005) Manuscript Guidelines. Erişim: 16 Ağustos 2005, <http://www.marketingpower.com/live/content1522C362.php>.